

Спеціальність: 025 Музичне мистецтво.

Освітня програма: Музичне мистецтво.

Рівень вищої освіти: другий (магістерський).

Назва навчальної дисципліни: Концертмейстерський клас

Статус дисципліни: вибіркова.

Мова навчання: українська.

Семестр: 1, 2.

Кредити ЄКТС: 3.

Програмні результати навчання: професійна підготовка магістрантів до виконавської діяльності концертмейстера, здатного працювати у складі камерно-інструментальних ансамблів, у вокальних, хорових і хореографічних колективах, а також в оперних театрах і балетних студіях; виховання у студентів творчого ставлення до виконання партії акомпанементу у відповідності з жанрово-стильовими і драматургічними особливостями музичних творів та специфікою різних видів ансамблевого музикування; створення умов для концертмейстерської практики студентів шляхом залучення їх до активної концертної та просвітницької діяльності.

Студентам надаються **знання** про: специфіку роботи концертмейстера в різних галузях музичного мистецтва (в ансамблі з вокалістами, хоровими колективами, інструменталістами різних спеціальностей, у хореографічних і балетних класах); методику опанування відповідного репертуару різних стилів і жанрів; особливості репетиційної роботи і специфіку взаємодії з різними партнерами по ансамблю; професійну термінологію; італійські назви музичних термінів. Удосконалюються **вміння та навички** професійного та художнього виконання партії акомпанементу в ансамблі з вокалістами, інструменталістами і хоровими колективами, а також у хореографічних і балетних класах; грамотного та швидкого читання з аркуша і транспонування в іншу тональність партії акомпанементу інструментальних та вокальних творів; спрощення фактури акомпанементу в перекладеннях балетних і симфонічних творів; використання набутих концертмейстерських компетентностей у процесі репетиційної роботи з виконавцями різних спеціальностей, а також під час концертних виступів.

Розділи та теми навчальної дисципліни:

Розділ 1. Особливості роботи концертмейстера у класі вокалу.

Тема 1. Ознайомлення з вокальним репертуаром шляхом удосконалення навичок читання нот з аркуша.

Тема 2. Детальна робота концертмейстера над опануванням партії акомпанементу у вокальних творах різних жанрів.

Тема 3. Особливості спільної роботи концертмейстера з вокалістом над художнім образом твору.

Тема 4. Формування навичок транспонування нотного тексту партії акомпанементу у вокальних творах.

Розділ 2. Особливості роботи концертмейстера як учасника камерно-інструментальних ансамблів.

Тема 1. Ознайомлення з репертуаром камерно-інструментальних ансамблів різних складів шляхом удосконалення навичок читання нот з аркуша.

Тема 2. Детальна робота концертмейстера у процесі опанування камерно-інструментальних творів.

Тема 3. Особливості спільної роботи концертмейстера з інструменталістами над художнім образом ансамблевого твору.

Тема 4. Підготовка камерно-інструментальних і вокальних творів до публічного виступу.

Розділ 3. Ознайомлення зі специфікою роботи концертмейстера у хорових колективах.

Тема 1. Ознайомлення з хоровим репертуаром і вибір творів для опанування.

Тема 2. Детальна робота над опануванням інструментального супроводу до хорових творів.

Тема 3. Особливості спільної роботи концертмейстера з диригентом і хоровим колективом над художнім образом твору.

Тема 4. Формування навичок читання з аркуша хорових партитур з інструментальним супроводом і без супроводу.

Розділ 4. Ознайомлення зі специфікою роботи концертмейстера у хореографічних і балетних класах.

Тема 1. Особливості репетиційної роботи концертмейстера в хореографічних і балетних колективах.

Тема 2. Вибір та опанування музичного матеріалу для роботи концертмейстера в хореографічних і балетних колективах.

Тема 3. Опанування творів різних танцювальних жанрів.

Розділ 5. Удосконалення професійних компетентностей концертмейстера у класі вокалу.

Тема 1. Вибір вокальних творів і початковий етап ознайомлення з партіями вокаліста і концертмейстера.

Тема 2. Детальна робота над опануванням виконавських засобів виразності у партії акомпанементу до вокального твору.

Тема 3. Особливості спільної репетиційної роботи концертмейстера і вокаліста над художнім образом твору.

Тема 4. Завершальний етап підготовки вокальних творів до публічного виступу.

Розділ 6. Удосконалення професійних компетентностей концертмейстера як учасника камерно-інструментальних ансамблів.

Тема 1. Вибір камерно-інструментальних творів і початковий етап ознайомлення з усіма партіями ансамблю.

Тема 2. Детальна робота над партією концертмейстера в камерно-інструментальному ансамблевому творі.

Тема 3. Особливості репетиційної роботи концертмейстера з інструменталістами у процесі підготовки до концертного виступу.

Тема 4. Завершальний етап підготовки камерно-інструментальних і вокальних творів до концертного виступу.

Вид семестрового контролю: залік – 2.

Рекомендована література:

1. Авдюшкіна Т. Робота концертмейстера і студента-вокаліста над твором. *Виконавська інтерпретація та сучасний навчальний процес: матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. (Луганськ, 18–19 березня 2010 р.)*. Луганськ: Вид-во ЛДІКМ, 2010. С. 14–16.
2. Боровик М. Український радянський камерно-інструментальний ансамбль. Київ: Муз. Україна, 1978. 102 с.
3. Боровська Л. Постановка концертних номерів у контексті роботи з дитячим художнім колективом хореографічного відділення ДШМ. *Мистецькі пошуки: зб. наук. праць*. Вип. 1 (8). Суми: ФОП Цьома С. П., 2018. С. 13–18.
4. Горбаньова В. Специфіка концертмейстерської майстерності та шляхи її формування. *Виконавська інтерпретація та сучасний виконавський процес: матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. (Луганськ, 18–19 березня 2010 р.)*. Луганськ: Вид-во ЛДІКМ, 2010. С. 48–49.
5. Громова Н. Особливості роботи концертмейстера з вокалістами. *Виконавська інтерпретація та сучасний навчальний процес: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (Луганськ, 15–16 березня 2012 р.)*. Луганськ: Вид-во ЛДІКМ, 2012. С. 116–118.
6. Давидовський К. Глави з книги «Феномен естрадного хвилювання». *Київське музикознавство: зб. ст. Вип. 12*. К., 2003. С. 85–99.
7. Деркач Я. Діяльність хореографічного колективу в контексті традицій класичного танцю. *Мистецькі пошуки: зб. наук. праць*. Вип. 1 (10). Суми: ФОП Цьома С. П., 2019. С. 66–69.
8. Єненко І. Деякі аспекти підготовки учнів до концертних виступів. *Виконавська інтерпретація та сучасний навчальний процес: мат-ли III Всеукраїнської науково-практичної конференції*. Луганськ: Вид-во ЛДІКМ, 2010. С. 73–76.
9. Іванова Я. Проблеми роботи концертмейстера у вокальному класі. *Виконавська інтерпретація та сучасний навчальний процес: матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. (Луганськ, 18–19 березня 2010 р.)*. Луганськ: Вид-во ЛДІКМ, 2010. С. 84–86.
10. Інюточкіна Н. Становлення професії піаніста-концертмейстера. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: зб. наук. ст. Вип. 35. Професія «музикант» у часопросторі: історико-культурні метаморфози*. Харків: Вид-во «С. А. М», 2012. С. 76–86.
11. Кириленко Т. Ансамблеве музикування у процесі виховання музиканта.

- Пролісок: педагогічний досвід: зб. наук.-метод. праць.* Суми: ПП Радзівон О. Л., 2015. С. 43–48.
12. Коваленко О. Репертуар концертмейстера і методи його формування. *Виконавська інтерпретація та сучасний навчальний процес: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (Луганськ, 15–16 березня 2012 р.).* Луганськ: Вид-во ЛДІКМ, 2012. С. 230–232.
  13. Лисянська Л. Ансамблеве музикування та проблеми оновлення репертуару. *Пролісок: педагогічний досвід: зб. наук.-метод. праць.* Суми: ПП Радзівон О. Л., 2015. С. 67–73.
  14. Малахов Н. Роль та види діяльності концертмейстера. *Виконавська інтерпретація та сучасний навчальний процес: матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. (Луганськ, 18–19 бер. 2010 р.).* Луганськ: Вид-во ЛДІКМ, 2010. С. 135–137.
  15. Ніколаєва Г. Особливості роботи концертмейстера хору. *Виконавська інтерпретація та сучасний навчальний процес: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (Луганськ, 15–16 березня 2012 р.).* Луганськ: Вид-во ЛДІКМ, 2012. С. 248–249.
  16. Овчарова І. Оптимізація засвоєння пісенного репертуару на заняттях з акомпанементу. *Виконавська інтерпретація та сучасний навчальний процес: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (Луганськ, 15–16 березня 2012 р.).* Луганськ: Вид-во ЛДІКМ, 2012. С. 251–252.
  17. Панченко О. Розвиток навичок читання нот з аркуша. *Виконавська інтерпретація та сучасний навчальний процес: матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. (Луганськ, 18–19 бер. 2010 р.).* Луганськ: Вид-во ЛДІКМ, 2010. С. 166–168.
  18. Петренко М. Авторський текст як основа буття музично-ансамблевого твору. *Учитель – учень: ідея спадкоємності та новаторства в музичній культурі України (до пам'ятних дат Р. М. Глієра, Б. М. Лятошинського, І. Ф. Карабиця: зб. ст. та матеріалів Всеукраїнської наук.-практ. конф. (23–24 квітня 2015 р.).* Суми: ТОВ ВПП «Фабрика друку», 2015. С. 96–99.
  19. Петренко М. Критерії та показники сформованості інтерпретаційних умінь майбутніх учителів музики у процесі концертмейстерської підготовки. *Проблеми удосконалення професійної підготовки фахівців мистецьких дисциплін: зб. матеріалів Всеукраїнської відкритої наук.-практ. конф.* Суми: Вінніченко М. Д., 2011. С. 145–146.
  20. Петренко М. Сутність інтерпретаційної концертмейстерської діяльності. *Творчість П. І. Чайковського в контексті музичної культури України: традиції та сучасність: матеріали Всеукр. наук. конф. (15–16 травня 2014 р., Суми – Тростянець).* Суми: ТОВ ВПП «Фабрика друку», 2014. С. 93–96.
  21. Повзун Л. Специфіка сприйняття музичного тексту камерних творів концертмейстером-ансамблістом. *Текст музичного твору: практика і теорія: зб. ст. Вип. 7.* Київ, 2001. С. 259–270.
  22. Погода О., Круглова Є. Деякі аспекти формування концертмейстерської майстерності. *Виконавська інтерпретація та сучасний навчальний процес: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (Луганськ, 15–16 березня 2012 р.).*

- Луганськ: Вид-во ЛДІКМ, 2012. С. 261–263.
23. Рожко С. Становлення концертмейстерського мистецтва: від акомпаніатора до майстра. *Мистецькі пошуки: зб. наук. метод праць. Вип. 3.* Суми: ТОВ «ВПП «Фабрика друку», 2013. С. 144–148.
  24. Рязанкіна О. Роль ансамблю у вихованні молодого музиканта. *Виконавська інтерпретація та сучасний навчальний процес: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (Луганськ, 15–16 березня 2012 р.).* Луганськ: Вид-во ЛДІКМ, 2012. С. 279–281.
  25. Свиридова В. Роль піаніста-концертмейстера у підготовці вокаліста до концертного виступу: теоретичні аспекти. *Мистецькі пошуки: зб. наук. праць. Вип. 1 (10).* Суми: ФОП Цьома С. П., 2019. С. 87–91.
  26. Сулім Р., Сайко А. Теоретико-методичні аспекти формування навичок читання нот з аркуша у майбутніх вчителів музичного мистецтва. *Творчість П. І. Чайковського в контексті музичної культури України: традиції та сучасність: матеріали Всеукр. наук. конф. (15–16 травня 2014 р., Суми – Тростянець).* Суми: ТОВ ВПП «Фабрика друку», 2014. С. 117–125.
  27. Харитонов Б. Деякі питання інструментально-ансамблевого виконавства. *Українське музикознавство. Вип. 7.* Київ: КДК, 1972. С. 217–233.
  28. Шарабрін Л. Розвиток навичок гри в ансамблі. *Виконавська інтерпретація та сучасний навчальний процес: матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. (Луганськ, 18–19 березня 2010 р.).* Луганськ: Вид-во ЛДІКМ, 2010. С. 256–259.
  29. Шепелєва Н. Когнітивна структура концертмейстера хору. *Виконавська інтерпретація та сучасний навчальний процес: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (Луганськ, 15–16 березня 2012 р.).* Луганськ: Вид-во ЛДІКМ, 2012. С. 316–318.

Електронний ресурс: <https://library.sspu.edu.ua/>

Інтернет-джерела:

1. <http://num.kharkiv.ua/share/intermusic/vypusk35.pdf>
2. http://repository.sspu.sumy.ua/bitstream/123456789/3807/2/Materiali_new1.pdf